

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis

In Quatuor Partes Distributæ

In qua de Incarnatione Verbi & Mysteriis vitæ Christi, nec non de
Sacramentis in genere & singulis in specie succinctè & dilucidè tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1675

Quæstio I. An Pœnitentia sit Sacramentum à Baptismo distinctum &
quando institutum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72963](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72963)

Quam Nonnulli communem seu transcendētalem faciunt cum quavis virtute : Alii verò communiter particularem esse volunt, sive Jusitiae, sive Religionis, aut similis. De quo tamen non est proprius hic locus. Ea denique quæ concernunt Pœnitentiam actualem, seu detestationem peccatorum preparantem sive disponentem ad remissionem eorundem (quæ usu Scripturæ & Patrum nomen Pœnitentiæ sibi vindicavit, nec specialiter ad virtutem moralem Pœnitentiæ spectat) partim in materia de Iustificatione explicata sunt, partim hic agendo de prima parte materiali Sacramenti Pœnitentiæ, scilicet Contritione, explicabimus.

DISPUTATIO PRIMA.

De Institutione & Partibus Sacramenti Pœnitentiæ in Communi.

QUÆSTIO I.

An Pœnitentia sit Sacramentum à Baptismo distinctum, & quando institutum ?

DICO I. Pœnitentia est Sacramentum à Christo institutum, & à Baptismo distinctum. Est contra Novatianos, sic dictos à Novato Episcopo Africano, & corruptore Novatiani presbyteri Romani, qui etsi non penitus negaverint remissionem peccatorum coram Deo; negarunt tamen illam dari baptizatis per ministerium Ecclesiæ, atque adeo omnem usum & ritum hujus Sacramenti abstulerunt. Quod etiam fecerunt Calvinista, & passim alii Novatores moderni, quorum calumnias & imposturas detegit Bellarminus l. 1. de Pœnitentia c. 2. & quatuor seqq.

Sed Conclusio patet ex cap. Ad abolendam, de Hæreticis, Florentino in Decreto Eugenii, & novissimè ex definitione Tridentini sess. 14. c. 1. & 2. & can. 1. & 2. Probat̃ur eadem veritas potissimum ex Joan. 20. Accipite Spiritum sanctum, quorum remisistis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueritis retenta sunt. Quibus verbis Christus Apostolis, eorumque successoribus manifestè tribuit potestatem remittendi peccata. Hæc autem potestas exerceri debuit per signum sensibile: cum exerceatur circa homines sensibiles, & in communitate sensibili; & quia nescio alioquin sciret, an peccata sibi essent remissa. Isti autem signo nihil deest ad rationem Sacramenti, ut patet ex ejus definitione.

Scripturam adeo claram variè torquent Heretici Sum. Theol. Pars IV.

Hæretici, respondentes passim, ibi tantum Apostolus dari potestatem prædicandi Evangelium, ut per fidem prædicatione conceptam remittantur peccata: vel solum dari potestatem denuntiandi peccata esse remissa. Sed contra apertum tenorem & proprietatem verborum, in quibus expressè continetur potestas peccata remittendi: remissio autem non est nudum ministerium annunciandi Evangelii vel declarandi, sed instar actus judicialis. Unde sic ista verba explicat Ambrosius, Chrysostomus, & semper intellexit Catholica Ecclesia, ut ait, Trid. sup. can. 3. ubi etiam definit ea sic intelligi debere.

Probat̃ur denique ex Patribus. Ambrosius l. 1. de Pœnit. c. 7. ait: In Baptismo utique remissio peccatorum omnium est: quid interest, utrum per pœnitentiam, aut per lavacrum hoc jus (scilicet remittendi peccata) sibi datum sacerdotes vendicent? Vnum in utroque mysterium est. Cyrillus l. 12. in Joan. c. 56. postquam verba Joan. 20. interpretatus esset, docet apertè in fine capituli, Discipulos, scilicet Sacerdotes, per potestatem sibi à Salvatore traditam duobus modis peccata remittere, Primum (inquit) Baptismo, deinde Pœnitentiâ: nam aut homines ad Baptismum inducunt, aut Ecclesiæ filiis pœnitentibus indulgent. Quod autem Hæretici objiciant Cyrillum explicare verba Christi de potestate baptizandi, falsum est: nam in expositione verborum, Baptismi non meminit; sed tantum in fine Capituli, ad explicandam sacerdotum dignitatem numerat duplicem prædictam potestatem: non asserit tamen, quod utraque sit illis ibi tradita; neque id congruit contextui Evangelii. Et quamvis verba illa ad utramque potestatem peccata remittendi extenderet, id solum faceret per quamdam accommodationem, ut ait Wiggers q. 84. art. 1. Hieronymus, tum alibi, tum Epist. ad Heliodorum

Quam videri, sed inniter torquent Hæretici.

Idem tradunt Patres.

Heliodorum expressit Catholicam veritatem, ubi de sacerdotibus ait: *Abfit, ut de his quidquam sinistrum loquar, qui Apostolico gradui succedentes, Christi corpus sacro ore conficiunt, per quos & nos Christiani sumus, qui claves regni eorum habentes, quodammodo ante diem iudicii iudicant.* Chrysostomus l. 3. de Sacerdote post varia præclare dicta de eminenti Sacerdotum potestate supra Principes terræ, immò ne quidem Angelis aut Archangelis concessa quoad solutionem vinculorum animæ; vtiis interiectis subdit: *Corporis lepram purgare, seu verius dicam, haud purgare quidem, sed purgatos probare, iudeorum sacerdotibus solis licebat. . . . At verò nostris sacerdotibus, non corporis lepram, verum anime sordes, non dici, purgatas probare, sed purgare prorsus concessum est.* & infra: *Neque enim solum cum nos regenerant, sed postea etiam condonandorum nobis peccatorum facultatem obtinent.*

4.
Responsio
Hæretico-
rum aucto-
ritates de
Baptismo
ad memo-
riam revo-
catis expo-
nentium
enervatur.

Ex his præcluditur effugium Hæreticorum dicentium Pœnitentiam esse ipsum Baptismum ad memoriam revocatum: nam Christus Joan. 20. non agit de Baptismo, sed de potestate sacerdotum ad remittenda peccata. Et quidem potestas baptizandi Apostolis data fuit *Matth. ult.* immo diu antea baptizaverant, ut patet Joan. 3. & 4. Neque usquam in Scriptura vel tota antiquitate lapsi post Baptismum remittuntur ad memoriam Baptismi pro remedio reconciliativo. Quin immo Patres de Pœnitentia tractant tamquam remedio peccati distincto à Baptismo; ut patet ex auctoritatibus allegatis, & aliis, in quibus Baptismum quidem vocant primam tabulam post naufragium factum peccato Adæ, Pœnitentiam autem secundam tabulam, secunda subsidia, item reconciliationem fidelium, similibusque nominibus.

5.
Qualiter
distingua-
tur Sacra-
mentum Pœ-
nitentiæ à
Baptismo.

Idem patet ex eo, quod Baptismus & Pœnitentia habeant distinctam materiam & formam: Baptismus quoque sit initerabilis, non Pœnitentia: habeatque distinctum ministrum, cum Baptismus etiam à laico possit conferri valide, & in necessitate licite; at reconciliatio pœnitentium ita propria semper fuerit Episcopis & Presbyteris, ut quovis casu laicus illam attemptasset, nemo invalidam & irritam esse dubitaret: habeat insuper distinctum effectum, cum Baptismus deleat omnem poenam, Pœnitentia regulariter relinquat aliquam poenam temporalem satisfactionibus expiandam; ob quod à Patribus vocatur Baptismus quidem laboriosus & lacrymarum, ut refert Bellarm. l. 1. de Pœnit. c. 13. Denique ridiculū est dicere, Baptismum olim susceptum sui recordatione remittere subsequenter peccata. Quod autem Hæretici dicant id fieri, quatenus ita excitatur fides, per quā quis justificatur, falsum assumunt. Nam fides ista specialis non justificat, & signanter Sacramenta non justificant excitando fidem, ut *Tract. de Sacram. in genere* ostensum est. Nec inde aliquid speciale competeret Baptismo, quod non com-

peteret alicui concioni in memoriā revocate.

Dices: *Ad Ephes. 5.* de Christo dicitur: *Mundans eam* (scilicet Ecclesiam) *lavacro aquæ.* Intellige cum Augustino l. 1. de Nuptiis c. 33. quia per illud lavacrum etiam remittuntur peccata postea commissa. Resp. Hæretici Apostolum agere tantum de mandatione membrorum Ecclesiæ per Baptismū, quando primum aggregantur Ecclesiæ. Augustinus autem tantum vult Baptismum esse principium remissionis subsequentium peccatorum, quatenus nisi esset susceptus non remitterentur per pœnitentiam aut remedia à Christo instituta, seu quatenus baptizatis sunt remissibilia per Sacramentum Pœnitentiæ, non autem quod remittantur per ipsum Baptismum: *Quid enim* (inquit ibidem) *praesertim vel ante Baptismum Pœnitentia, nisi Baptismus sequeretur; vel postea, nisi praecederet?* Alioquin (ut ait idem Augustinus Epist. 23.) *Si insans post Baptismum propria incipiat habere peccata, illa non regeneratione auferuntur, seu aliā curatione sanantur, scilicet Sacramento Pœnitentiæ, cuius fit capax, per Baptismū.* Et l. 2. De adulter. conjug. c. 16. si (inquit) *à Catechumeno factum est homicidium, Baptismate abluitur, si à baptizato, Pœnitentiæ & reconciliatione sanatur;* scilicet Sacramento Pœnitentiæ.

DICO II. Christus instituit Sacramentum Pœnitentiæ Joan. 20. dum insufflando in Apostolos dixit: *Accipite Spiritum sanctum &c.* Colligitur satis evidenter ex *Trid. sess. 14. c. 1.* ubi docet, Christum Dominum Sacramentum Pœnitentiæ tunc præcipue instituisse, eum à mortuis excitatus in illa vita in discipulos suos dicens: *Quorum remiseritis peccata &c.* Addit autem præcipue, ut significet idem Sacramentum, antea fuisse institutum & promissum, videlicet *Matth. 16. & c.* Deinde probatur: quia Christus per verba prædicta dedit Apostolis potestatem remittendi peccata, ut patet ex textu, ac *Trid. sup. can. 3.* ergo tunc instituit Sacramentum Pœnitentiæ: cum non sit aliud dare potestatem remittendi peccata, quam instituire tribunal, in quo jus dicerent Sacerdotes, absolvendo, quos iudicarent dignos; non absolvendo, quos iudicarent indignos.

Q U E S T I O II.

Quæ sit Materia Sacram. Pœnitentiæ?

DICO I. Materia remota Sacramenti Pœnitentiæ sunt peccata commissa post Baptismum. Patet: quia circa illa versatur materia proxima, nempe actus pœnitentis. Deinde quia hoc Sacramentum est institutum per modum iudicii; materia autem remota iudicij sunt crimina delinquentis.

Dixi, *Commisa post Baptismum:* quia peccatum originale, & alia Baptismū præcedentia, necessariò debent remitti per ipsum Baptismum: nec potest de illis Ecclesia iudicare; cum sint commissa antequam esset homo Ecclesiam ingressus, aut subesset illius jurisdictioni. Idem colligitur ex *Trident. sess. 14. c. 1.*